

۹ - رایانہ

تمہید : ہمارے عہد میں کمپیوٹر نے بنیادی مقام حاصل کر لیا ہے۔ آج جو لوگ کمپیوٹر کے استعمال سے واقف نہیں وہ زمانے کا ساتھ نہیں دے سکتے۔ پیش آئنده سبق میں کمپیوٹر کی تاریخِ مختصر ابتداء کے ساتھ کمپیوٹر کے مختلف استعمالات سے بھی آگاہی دی گئی ہے۔ ساتھ ہی یہ بھی بتایا گیا ہے کہ اسکول، مدرسہ، بینک، گھر، فیکٹری یا آفس؛ جگہ کوئی بھی ہو، کمپیوٹر کے بغیر کام چل ہی نہیں سکتا۔ اس سبق میں اس کی اہمیت کا احساس دلایا گیا ہے تاکہ ہم اس کے سیکھنے کو ترجیح دیں اور اس کے ذریعے ترقی و کامرانی کے مدارج طے کر سکیں۔

هزاران سال پیش، انسان ہا برائی شمارش گاؤہا، گوسفندہا، منغ ہا و خروس ہا از انگشتان دستِ خود استفادہ می کر دند۔ اما کم کم آموختند کہ از وسائلِ دیگر نیز می توان برائی شمارش استفادہ کرد۔ تاریخی روایت کے وسیلہ ای بہ نام چرتکہ (abacus) ساختہ شد کہ کارِ شمارش را آسان تر و سریع تر می کرد۔ نزدیک چھار صد سال پیش نیز نخستین ماشینِ حساب ساختہ شد۔ آن ماشینِ حساب بزرگ بود و فضای بہ اندازہ یک اتاق را اشغال می کرد۔ سر انجام رایانہ ساختہ شد کہ نہ تنہ کارِ ماشینِ حساب بلکہ هزاران کارِ دیگر را نیز انجام می دهد۔ بہ کملِ رایانہ ہا می توانیم سریع تر حساب کنیم۔ مسئلہ ہای گوناگون را حل کنیم، نامہ بنویسیم، کتاب و روزنامہ بخوانیم، طراحی یا نقاشی کنیم و خبرها و اطلاعاتِ لازم را بہ دست آوریم۔ از رایانہ در بسیاری از مشاغل نیز استفادہ می شود۔ اکنون رایانہ را در ہمه جا می توان یافت۔ در بانک ہا و در فروشگاہ ہا، در مدرسہ ہا، در خانہ ہا حتی در شہر بانی ہا۔

شما اینٹرنیٹ را بدانید، با رایانہ ہای توان بہ شبکہ ی اینٹرنیٹ وارد شد و تازہ ترین خبرہارا در بارہ ی اختراعات و اکتشافات از گوشہ و کنارِ جہان بہ دست آورد۔ می توان در خانہ نشست و کتاب موردِ علاقہ ی خود را از روی صفحہ ی رایانہ خواند یا فیلم دلخواہ خود را تماشا کرد۔ رایانہ برائی انسان پدیدہ ی تازہ است و انسان در بہ کار گیری آن ہنوز در حالِ تجربہ است۔ می دانیم کہ از ہر چیز می توان خوب استفادہ کرد۔

(ماخوذ)

فرهنگ (Glossary)

Cow	گائے	گاو
Sheep	بھیڑ	گوسفند
Roaster	مرغا	خروس
Fingers	انگلیاں (انگشت کی جمع)	انگشتان
Abacus	حساب کرنے کا موتیوں کا قدیم چوکھٹا / آله	چُرتکہ
Speedy, fast	تیزتر، تیزی سے	سریع تر
Room	کمرہ	اتاق
Occupancy, holding	تصرف	اشغال
Drafting, designing	ڈرافٹنگ، ڈیزائنگ	طرّاحی
Drawing	ڈرائیںگ	نقاشی
Bank	بینک	بانک
Market	بازار	فروشگاہ
Police headquarter	پولس ہیڈ کوارٹر	شہربانی
Network, web	نیٹ ورک	شبکہ
Inventions	ایجادات	اختراعات
Discoveries	کھوچنا، تلاش کرنا	اکتشافات

Exercise / پرسش

Complete the following activities.

۱۔ درج ذیل سرگرمیاں مکمل کیجیے۔

- ۱۔ هزاران سال پیش طریقہ شمارش را بنویسید۔
- ۲۔ ایجاد رایانہ انسان را چہ سهولیات بخشیدہ است، بنویسید۔
- ۳۔ فوائدِ رایانہ بالفاظِ خود بنویسید۔
- ۴۔ 'شبکہ' این اصطلاح را بالفاظِ خود توضیح بکنید۔
- ۵۔ استعمالِ انترنیٹ و فعالیتِ او بیان بکنید۔

Write the meanings in Urdu or English.

۲۔ درج ذیل الفاظ کے معنی اردو یا انگریزی میں لکھیے۔

- ۱۔ استفادہ
- ۲۔ وسیلہ
- ۳۔ گوناگون

Find technical terms of computer from lesson.

۳۔ سبق سے کمپیوٹر کی تکنیکی اصطلاحات جن کر لکھیے۔

Find plurals from the lesson.

۴۔ سبق میں سے جمع کے الفاظ جن کر لکھیے۔